

ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ: Организовано културно деловање школе на средину и обратно. Оспособљавање ученика да користе све вредности које им пружа средина за њихов свестрани развој и богатији лични живот у слободном времену. Представљање оних резултата којим школа богати културни и друштвени живот средине. Очување традиције, указивање на значај и развијање естетских и културних вредности и развијање креативност. Развијање мотивације за постигнућем код ученика. Сарадња са локалном заједницом.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Сарадња са институцијама културе и другим установама у Севојну и Ужицу	Разгледање музејске поставке Локановића куће, биоскопу, музеју, Градској галерији, Историјском архиву, Канцеларији за младе, Црквеним објектима, посета Народној библиотеци ИО Севојно, грнчарија Злакуса, Терзића авлија.....	Наставници и ученици 5.6.7.8. разреда	У зависности од плана институција које се посећује	Евиденције у есДневницима, сајт школе; Евиденција у записницима са седница Стручних већа фотографије
Обележавање значајних датума и празника	Прослава Савиндана , обележавање Васкрса и других значајних празника , изложбе, приредбе, литерарни/ликовни конкурси...	Наставници српског језика, ликовне културе и музичке културе, ученици 5.6.7.8. разреда	Током школске године	Продукти рада, фотографије, сајт и фејсбук страница школе
Међународни дан дечије књиге / Светски дан књиге	Читање поезије	Библиотекари, ученици 5.6.7. 8. разреда	април	Сајт школе
Обележавање Дана школе	Драматизација књижевног дела (српски језик) Ликовна колонија	Сви предметни наставници и ученици 5. 6.7.8.разреда	април-мај	Сајт школе;Евиденција у записницима са Стручних већа, Тима за приредбе
Промоција културних вредности (енглеског и шпанског говорног подручја)	Приредба или квиз	Наставници шпанског и енглеског језика и ученици 5.6.7. 8. разреда	током другог полугодишта	Сајт школе

Изложба радова	Презентација литерарних, ликовних и информатичких радова	Наставници српског језика, ликовне културе, информатике и рачунарства и ученици 5. 6. 7.8. разреда	током школске године	Панои, сајт школе, зидне новине
Дан броја Пи	Такмичење	наставник математике, ученици 7. разреда	14. март	Евиденција у записницима са састанака стручних већа, сајт школе
Мај месец математике	Израда паноя или предавање	наставник математике са осталим наставницима који покажу заинтересованост за међупредметно повезивање, ученици предметне наставе, РЦУ	мај	Евиденција у записницима са састанака стручних већа, сајт школе, РЦУ
Такмичење у беседништву	Такмичење	библиотекар, наставници и ученици 7. и 8. разреда основних и средњих школа	мај	Сајт школе
Промоција најуспешнијих ученика	Доделе Вукове и посебних диплома на свечаности са доделом награда; пријем носиоца Вукове дипломе и њихових родитеља, избор ученика „Најбољи међу нама“	директор школе, одељењске старешине, наставници, ученици, директор	јун	Медијска пропраћеност

2. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ: Развој и практиковање здравог начина живот. Развој свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности. Превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције. Постизање што бољих резултата за своју школу, доказивање кроз спорт. Јачање моралних квалитета личности ученика. Учешће што већег броја ученика у спортским активностима, учешће у хуманитарној акцији. Јачање колектива одељења, јачање тимског духа. Учење спорту кроз такмичење и кроз подршку друговима (навијање), сарадња родитеља и школе.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Крос трчање	„Трка за срећније детињство“	Наставници, ученици 5. 6. 7. 8. разреда, Црвени крст Ужице, Спортски савез Ужице	Септембар-окт обар	Евиденција у есДневнику, сајт школе.

Спортски турнири	Турнир у школи/општини/округу за све заинтересоване ученике и избор представника за такмичење у спортским турнирима.	Наставници, учитељи, ученици 5.6.7. 8. разреда	Прво/друго полугодиште	Евиденција у есДневнику, сајт школе.
Фудбал	Фудбалски турнир у сарадњи са месном заједницом и удружењем грађана „Радомир Рашо Мутавцић“	Наставници, ученици 5.6. 7. 8. разред, Месна заједница	Април - мај	Евиденција у есДневнику, сајт школе.
Недеља школског спорта	Такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима ученика уз посету и по жељи учешће деце из вртића „Маслачак“, Културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља Ученичке трибине и радионице	Наставници физичког васпитања, локална заједница, Спортски савез Ужица, одељењске старешине и ученици 1.2.3. 4. 5.6.7.8.разреда, вртић,, Маслачак“, Министарство просвете и спорта, волонтери удружења „Радомир Рашо Мутавцић“	по једна седмица у првом и другом полугодишту	Евиденција у есДневнику 1.2.3.4.5.6.7.8.разреда

3. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Циљ: Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања. Развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно – образовних активности. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља. Спровођење поступака реаговања у ситуацијама насиља. Успостављање система ефикасне заштите. Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља. Саветодавни рад са ученицима са циљем превенције и ублажавања последица насиља. Изграђивање и примена норми понашања, информисање о правилима и кућном реду. Спровођење психо-социјалног програма превенције кроз обуку за ненасилну комуникацију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних вештина. Посебно се овим Школским програмом планирају садржаји везани за упознавање запослених и ученика о забрани дискриминације и дискриминаторског понашања. То је понашање којим се на непосредан или посредан начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање, давање првенства) у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиских лица на отворен или прикривен начин. Дискриминаторно понашање може бити заснива се на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта / или расељеног лица / националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким и другим организацијама и другим личним својствима. Такође се у овим програмом Школа бави и забранама понашања које вређа углед, част или достојанство.

На реализацији овог програма укључени су сви запослени у Школе, а посебно Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања. Програм се операционализује Годишњим планом рада за сваку школску годину. Приликом реализације програма активно се укључују лица из локалне средине, а посебно: представници ПУ Ужице, Завода за јавно здравље, Центра за социјални рад, Дечјег

диспанзера и патронажне службе, Црвеног крста. Укључују се и лица обучена за превенцију и интервенцију у случајевима насиља, злостављања и занемаривања, дискриминације и других облика ризичног понашања, које утврђује министар.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Упознавање са садржајима Програма заштите ученика од насиља и дискриминације	предавање, радионице, презентација	Тим за заштиту деце од насиља, ученици, одељењске старешине, родитељи	почетак школске године	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда
Упознавање са начинима превенције насиља	разговор, предавање, радионице	Тим за заштиту деце од насиља, ученици, одељењске старешине, родитељи, лица обучена за превенцију и интервенцију	током школске године	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда
Дан толеранције	разговор, радионице	ученици и одељењске старешине	16.новембар	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда
Родитељски састанци	предавање, разговор	родитељи и одељењске старешине	током школске године	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда
Упознавање родитеља са националном платформом Чувам те	презентација сајта и упућивање на едукације намењене родитељима	Тим за насиље, ППС, родитељи и одељењске старешине	током школске године	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда
Школска спортска такмичења	такмичења	ученици и одељењске старешине, професори физичког васпитања	током школске године	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда
Дефинисање правила понашања са ученицима	Израда паноя	Ученици и одељењске старешине	Септембар-октобар	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда
Изложба децјих радова на тему: “ Насиљу кажем стоп, јер желим да ми одрастање буде топ“	израда радова, предавања, перформасни, радионице, презентације	Ученици, наставници и одељењске старешине	Март	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда Сајт
Обележавање Националног дана борбе против вршњачког насиља “Дан розе мајица“	радионице, израда паноя, перформанс	Ученици 5. 6.7. и 8. разреда, одељењске старешине	последња среда у фебруару	Сајт школе
Укључивање представника УП у решавању сукоба међу ученицима	Вршњачка едукација - радионичарски рад	УП, Тим за заштиту деце/ученика од насиља, одељењски старешина Током школске године	Током школске године,	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда

Тематско-едукативне радионице	Радионице	Психо-педагошка служба и одељењске старешине	Током школске године	есДневницима 5. 6. 7. и 8.разреда
Информисање надлежних служби	информисање, разговор	лица обучена за превенцију и интервенцију, Тим за заштиту деце од насиља	по потреби током школске године	Записници Тима за заштиту деце од насиља
У циљу пружања подршке запосленима за рано препознавање и процену ризика да је ученик потенцијална жртва трговине људима потребно је упознати колеге са ревидираном Листом индикатора за прелиминарну идентификацију ученика који су потенцијалне жртве трговине људима и израђеним Водичем за примену истих.	информисање	Тим за насиље, ППС и запослени у школи	по потреби током школске године	Записници Тима за заштиту деце од насиља сајт школе

4. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Циљ: Подрже и оснаже развој ученика у зреле, друштвено активне и одговорне особе. Надовезују се на наставне активности и допуњавају их, дају највише позитивних и пожељних ефеката. Ваннаставне активности су мост између школске и ваншколске средине, и то у њеним најбољим и највреднијим аспектима. На нивоу појединачних ученика се добит од ових активности бележи у многим важним доменима личног и образовног развоја и напредовања, а посебно у јачању самопоуздања, иницијативности и лидерских вештина. Повезаност коју кроз ове активности успостављају ученици са својом школом, ствара осећање да су препознати и прихваћени, те школу доживљавају као место где истински припадају. Мотивишу ученике и зато је важно да сваки ученик има прилику и могућност да се укључи у ове активности.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Посете	Посета Градској галерији	Наставник историје и ликовне културе, ученици 6. разреда	током школске године	Сајт школе

Посете	Посета Народном музеју	Наставници историје и ликовне културе, ученици 7. и 8. разреда	током школске године	Сајт школе
Акција <i>Дарујмо књигу библиотеци и Размена књига</i>	Размена књига	Библиотекари и ученици 5. и 6. 7. разреда	новембар	Сајт школе
Прослава Савиндана	Приредба Изложба слика и фотографија Хор	Наставници српског језика, музичке културе, Ученици 5. 6. 7. разреда, Библиотекари, Наставници верске наставе, Наставници ликовне културе	јануар	Евиденција у дневницима Сајт школе
Обележавање Дана школе	Драматизација књижевног дела (српски језик) , Спортска такмичења	Сви предметни наставници Ученици 5. 6. 7. разреда	април-мај	Сајт школе
Вече поезије и прозе	Читање поезије и прозе чији су аутори ученици	Библиотекари, ученици 5.6.7.8.	април	Сајт школе
Писање извештаја са активности и публиковање у медијима	Састављање текстова и достављање средствима јавног информисања	Библиотекари, Ученици 5. 6. 7. Разреда Тим за маркетинг школе Просветни преглед	током школске године	Сајт школе Стручне публикације
Промоција културних вредности (енглеског и шпанског говорног подручја)	Приредба или квиз	Наставници шпанског и енглеског језика и ученици 5. 6. 7. 8. разреда	током другог полугодишта	Сајт школе
Обележавање Дана броја Пи	Презентација	Наставници математике, ученици 7. разреда	март	Евиденција у Дневницима образовно-васпитног рада.
Такмичење у беседништву	Такмичење у излагању беседа на задату тему	Библиотекар, ученици основних и средњих школа на нивоу Града	мај	Сајт школе

5.ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљ: Упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да сами свесно доприносе сопственом професионалном развоју. Упознавање ученика са светом рада и занимања, системом средњег васпитања и образовања и њихово оспособљавање за самостално прикупљање информација које се односе на свет рада и систем средњег образовања. Формирање правилних ставова према раду. Оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања. Подстицање ученика на испитивачко, експлоративно понашање према себи и свету рада. Успостављање сарадње са ученичким родитељима и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци у подстицању и усмеравању њиховог професионалног развоја. Успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Израда ликовних радова о различитим занимањима, родитељи представљају своје занимање, посета	За време ликовне активности	Васпитачи, ученици предшколских група у Крвавцима и Злакуси	Током школске године	Евиденција васпитача, сајт Школе, записници са састанака Тима за ПО
Израда радова на часу ликовне културе „Ја за десет година“	Галеријска изложба радова за родитеље	Наставник ликовне културе, координатор ПО тима, ученици 4.и 8. разреда	Током првог полугодишта	Евиденција у есДневницима, записници са састанака Тима за ПО
Родитељи као експерти у програму ПО (одабир родитеља на родитељским састанцима који би представили своје занимање ученицима) (за родитеље ученика 7.разреда)	Родитељи представљају своје занимање ученицима на часу одељењског старешине	Родитељи, одељењске старешине, ученици 7. разреда	друго полугодиште	Евиденција у есДневницима - записници са родитељских састанака, записници са састанака Тима за ПО
Стилови васпитања наших родитеља (за родитеље и ученике 8.разреда)	Родитељски састанци	Одељењске старешине, родитељи и ученици 8.разреда	друго полугодиште	Евиденција у есДневницима- записници са родитељских састанака, записници са састанака Тима за ПО
Професионално усмеравање ученика разредне наставе кроз часове редовне наставе	Сви предмети разредне наставе	Наставници разредне наставе	Током целе школске године	Евиденција у есДневницима, припреме за часове
Професионално усмеравање ученика предметне наставе кроз часове редовне наставе	Сви предмети предметне наставе	Наставници предметне наставе	Током целе школске године	Евиденција у есДневницима, припреме за часове

Реализација радионица из програма „ПО на прелазу у средњу школу“ за ученике 7. и 8.разреда	На часовима одељењског старешине, кроз предмете информатике и рачунарства и грађанског васпитања и ликовне културе	Одељењске старешине, наставници информатике и рачунарства и грађанског васпитања и ликовне културе и чланови ПО тима	Током школске године	Евиденција у есДневницима
Пружање подршке Вршњачком тиму за ПО	На часовима одељењског старешине и на посебно уговореним састанцима са ученицима ВТ тима	Чланови Вршњачког тима за ПО, чланови Тима за ПО, одељењске старешине	Током школске године	Записници са састанака Тима за ПО, сајт Школе
Радионице: Разумевање значаја повезаности умног и физичког рада; Маштај да једног дана будем...	Радионице Вршњачког тима на часовима одељењског старешине	Ученици 5. и 6. разреда, одељењске старешине, чланови Вршњачког тима за ПО, чланови Тима за ПО	друго полугодиште	Евиденција у есДневницима, Записници са састанака Тима за ПО, сајт Школе
Организовање посета представника средњих школа нашој школи и презентација њихових образовних профила	Презентација	Директор, помоћник директора, стручни сарадници, чланови Тима за ПО	април, мај	Евиденција у есДневницима, сајт Школе
Обавештавање ученика о данима отворених врата у средњим школама и посета сајму образовања	Обавештавање, посета	Стручни сарадници, одељењске старешине 8. разреда, Тим за ПО	април,мај	Евиденција у есДневницима, Записници са састанака Тима за ПО
Реализација реалних сусрета и упознавање са светом рада	Посета предузећима и установама	Директор, стручни сарадници, одељењске старешине 8. Разреда, чланови Тима за ПО	мај-јун	Записници са састанака Тима за ПО, слике, сајт Школе

6. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ: Стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здравим начином живота и развојем хуманих односа међу људима
 Усвајање знања о чувању здравља, болести и знања о чувању здравља, болести и могућностима лечења. Развијање свести и одговорности појединца за сопствено здравље, о значају личне хигијене, хигијене исхране и хигијенског начина живота. Подизање здравствене културе ученика тако да брига о здрављу буде саставни део свакодневних навика, потреба и поступања. Спровођење примарне превенције од болести зависности. Учешће ученика у унапређењу животне средине и хигијенско – естетског очувања школе. Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређивању здравља ученика.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења
Остваривање здравствено-васпитне функције у редовној настави	Приликом обраде појединих наставних јединица у редовној настави	Предметни наставници, одељенске старешине, ученици 5.6. разреда	Током школске године	Наставници ће у припремама за час нагласити могућност реализације задатака из ове области, евиденција разговора са ученицима
Превентивно-компензацијско вежбање ради спречавања и отклањања телесних деформитета и лоших последица вишечасовног седења	Вежбањем у оквиру наставе физичког васпитања ученици ће се оспособљавати за самостално неговање физичких способности, помагање раста, учвршћивање здравља	Наставник физичког васпитања, ученици 5.6. разреда	Током школске године	Наставник физичког васпитања ће пратити индивидуални развој сваког детета
Систематски преглед ученика	Систематски преглед у ШД	Здравствени радници ШД, одељенске старешине, ученици 5.6. разреда	У првом полугодишту	Евиденција систематског прегледа, извештај ШД
Стоматолошки преглед ученика	Преглед у стоматолошкој служби	Стоматолошка служба, одељенске старешине, ученици 5. 6. разреда	Током школске године	Евиденција стоматолошке службе
Хуманитарне акције у сарадњи са Ученичким парламентом	Учествовање ученика у хуманитарним акцијама	Ученички парламент, одељенске старешине, ученици 5.6. разреда	Током школске године	Евиденција стручне службе, сајт школе
Индивидуални саветодавни рад са ученицима и родитељима и повезивање ученика са	Разговор са ученицима и родитељима	ППС, одељенске старешине, родитељи, ученици 5.6. разреда	Током школске године	Евиденција разговора са родитељима и ученицима

специјализованом здравственом службом по потреби				
Вакцинација ученика у сарадњи са ШД	Вакцинација ученика у ШД	Здравствени радници ШД, одељенске старешине, ученици 5. 7. разреда	Током школске године	Евиденција стручне службе
Примарна превенција болести зависности и правилне исхране	Предавање, тематско-едукативне радионице	ППС, одељенске старешине, Завод за јавно здравље, ученици 5.6.разреда	Током школске године	Евиденција стручне службе
Активности Превентивног центра и Службе поливалентне патронаже Здравственог центра Ужице "Национални дан без дуванског дима"	Предавање и рад у малим групама, тематско-едукативне радионице	ППС, одељенске старешине, Здравствени центар Ужице, ученици 6.разреда	Јануар	Евиденција стручне службе, сајт школе
Активности Превентивног центра и Службе поливалентне патронаже Здравственог центра Ужице "Светски дан хране"	Предавање и рад у малим групама, тематско-едукативне радионице	ППС, одељенске старешине, Здравствени центар Ужице, ученици 7.разреда	Јануар	Евиденција стручне службе, сајт школе
Активности Превентивног центра и Службе поливалентне патронаже Здравственог центра Ужице "Светски дан борбе против сиде"	Предавање и рад у малим групама, тематско-едукативне радионице	ППС, одељенске старешине, Здравствени центар Ужице, ученици 8.разреда	Децембар	Евиденција стручне службе, сајт школе

7. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ: Пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашању, пружање помоћи васпитно запуштеним или угроженим ученицима, ученицима који долазе из породица у ризику или породица са проблематичним односима, сарадња са установама и организацијама које се бави социјалним питањима. Упознавање и праћење социјалних прилика ученика / упућивање у остваривање социјално-заштитних мера, утврђивање социоекономског статуса родитеља, упућивање родитеља на остваривање права, развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
----------------	-------------------	--------------------	--------------------	---------------------------

Идентификација ученика са тешкоћама у емоционалном развоју, сазревању, променама у понашању, тешкоћама у напредовању и тежим пород проблем.	Разговор са родитељима, Центром за социјални рад (ЦСР), ученицима, наставницима.	Родитељи, ЦСР, педагог, психолог, наставници.	Током школске године	Дописи ЦСР и Црвеног крста, евиденција разговора са рад и са ученицима.
Давање савета родитељима за решавање проблема ученика који су последица поремећених породичних односа	Саветодавно – инструктивни рад са родитељима и ученицима	Педагог, психолог, наставници, ЦСР	Током школске године	Евиденција о саветодавно – инструктивног рада
Оспособљавање родитеља за решавање проблема који се односе на понашање ученика	Саветодавно – инструктивни рад са родитељима	Педагог, психолог, наставници, ЦСР	Током школске године	Евиденција о саветодавно – инструктивног рада
Сарадња са социјалним институцијама које доприносе остваривању циља овог рада	Предавања, саветодавни разговори, тематско – едукативне радионице	ЦСР	Током школске године	Евиденција стручне службе школе
Посредовање у остваривању права на материјалну помоћ (уџбеници, трошкови исхране, екскурзије, лечења, медицинска помагала, летовање)	Договор са родитељима корисника и са корисником, писање дописа одговарајућој институцији	ППС, одељењске старешине, ЦСР, Градска управа – Сектор за социјална питања, Црвени крст	Током школске године	Евиденција стручне службе школе
Организација хуманитарних акција	Разговор са родитељима, ученицима и наставницима; сарадња са хуманитарним организацијама	ППС, Ученички парламент, наставници који воде Ученички парламент и хуманитарне организације	Током школске године	Евиденција стручне службе школе, записници са седница Ученичког парламента

8. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ: Развијање позитивног односа према природи, изграђивање свести ученика о заштити животне средине, оплемењивање уже и шире околине. Стицање одговарајућих знања и формирање правилног односа према уређењу школе и насеља. Стицање знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама и токовима који мењају, обогаћују или угрожавају животну средину, доприносе очувању и заштити човекове околине и активно утичу на еколошко, хигијенско и естетско уређење школског простора

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
----------------	-------------------	--------------------	--------------------	---------------------------

Обележавање важних еколошких датума	Презентације и израда паноа на часовима биолошко-еколошке секције	Наставник биологије и ученици	Током наставне године	Евиденција у дневницима посебних облика васпитно-образовног рада Сајт школе
Чишћење школског дворишта и околине школе	Заједничка акција наставника и ученика	Наставник биологије и ученици	Септембар-октобар Април-мај	Евиденција у дневницима посебних облика васпитно-образовног рада
Едукација локалног становништва о значају примарне селекције отпада	Предавање и подела лифлета на родитељским састанцима	Чланови биолошко-еколошке секције	Током наставне године	Евиденција у записнику са родитељског састанка
Компостирање	Рециклирање органског отпада	Чланови биолошко-еколошке секције	Током наставне године	Евиденција у дневницима посебних облика васпитно-образовног рада
Обележавање Светског дана заштите животне средине	Скупљање чепова, развијање еколошке свести, скупљање тврде пластике за удружење инвалида	Наставници, ученици, одељенске старешине, чланови биолошко-еколошке секције	јун	Евиденција у дневницима посебних облика васпитно-образовног рада Сајт школе

9. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Циљ: Стварање услова за обављање делатности установе. Коришћење свих услова и погодности локалне самоуправе за осавремењивање и побољшање рада школе. Добијање сагласности за упис и посете, учествовање у културним манифестацијама које организује локална самоуправа. Награђивање најбољих ученика.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Посете	Посета Градској галерији	Наставник ликовне културе, ученици 6. разреда	током школске године	Евиденција у есДневницима, сајт школе
Посете	Народни музеј (историја)	Наставник историје, ученици 5. 7. 8. разреда	током школске године	Сајт школе
Прослава Савиндана	Приредба Хор	Наставници српског језика, музичке културе Ученици 5. 6. разреда, Библиотекари	јануар	Евиденција у есДневницима Сајт школе

		Наставници		
Обележавање Дана школе	Драматизација књижевног дела (српски језик) Ликовна колонија, Фестивал науке, Крос Спортска такмичења	Сви предметни наставници ученици Библиотекари, Спортски савез	април-мај	Евиденција у есДневницима Сајт школе
Фудбал –сарадња са месном заједницом и удружењем грађана „Радомир Рашо Мутавцић“	Фудбалски турнир у сарадњи са месном заједницом и удружењем грађана „Радомир Рашо Мутавцић“	Наставници, ученици, Месна заједница	Април – мај	Евиденција у есДневнику, сајт школе.
Систематски преглед ученика; Вакцинација ученика у сарадњи са ШД	Систематски преглед и вакцинација у ШД	Здравствени радници ШД, одељенске старешине, ученици	Прво полугодиште	Евиденција систематског прегледа, ивештај ШД
Сарадња са Заводом за јавно здравље, Примарна превенција бол зависности и правилне исхране	Предавање, тематско-едукативне радионице	ППС, одељенске старешине, Завод за јавно здравље, ученици 5.6.7. разреда	током школске године	Евиденција стручне службе
Сарадња са Здравственим центром Ужице: Међународни дан физичке активности „Кретањем до здравља“	Предавање и рад у мањој групи, тематско-едукативне радионице	ППС, од старешине, Здравствени центар Ужице, ученици 5. разреда	мај	Евиденција одржаног предавања, евиденција стручне службе школе, сајт школе
Сарадња са Здравственим центром Ужице: Национални дан без дуванског дима	Предавање и рад у мањој групи, тематско-едукативне радионице	ППС, од старешине, Здравствени центар Ужице, ученици 6. разреда	јануар	Евиденција одржаног предавања, евиденција стручне службе школе, сајт школе
Сарадња са Здравственим центром Ужице: Светски дан хране	Предавање и рад у мањој групи, тематско-едукативне радионице	ППС, од старешине, Здравствени центар Ужице, ученици 7. разреда	октобар	Евиденција одржаног предавања, евиденција стручне службе школе, сајт школе
Сарадња са Здравственим центром Ужице: Светски дан борбе против СИДЕ	Предавање и рад у мањој групи, тематско-едукативне радионице	ППС, од старешине, Здравствени центар Ужице, ученици 8. разреда	децембар	Евиденција одржаног предавања, евиденција стручне службе школе, сајт школе

Едукација локалног становништва у примарној селекцији отпада	Предавање на родитељском састанку Подела лифлета	Ученици-чланови биолошко-еколошке секције	током школске године	Евиденција у записницима са родитељских састанака
Писање извештаја са активности и публиковање у медијима	Писање текстова који се достављају средствима јавног информисања	Библиотекар	током школске године	медији, сајт школе
Такмичење у беседништву	Такмичење ученика у излагању на задату тему	Ученици основних и средњих школа на нивоу града, библиотекар	мај	Сајт школе
Реализација реалних сусрета и упознавање са светом рада	Посете предузећима и установама	Директор, одељењске старешине, стручни сарадници, ученици 7. и 8. разреда	мај-јун	Записници са састанака Тима за ПО, слике, сајт Школе
Организовање посета представника средњих школа нашој школи и презентација њихових образовних профила	Презентација	Директор, помоћник директора, стручни сарадници	април, мај	Записници са састанака Тима за ПО, евиденција у есДневницима
Сарадња са удружењем инвалида Ужице	Ученици школе прикупљају пластичне чепове	ученици 1.2.3. 4. 5.6.7.8. разреда, одељењске старешине, директор, представници локалних медија	децембар	есДневници 1.2. 3.4.5.6.7.8. разреда Сајт школе

10. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Циљ: Стварање простора и услова за флексибилније и непосредније укључивање родитеља у активности школе . Јасно успостављање улога и одговорности свих актера у систему образовања, неговање партнерских однос са родитељима који ће бити заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења, решавање проблема у учењу и развојних проблема ученика.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Упознавање родитеља са школским календаром Осигурање ученика, излети и екскурзије ученика (програм и предлог Савету родитеља о висини дневнице за наставнике) Избор члана Савета родитеља Упознавање родитеља са Правилником о оцењивању	Родитељски састанак	одељењски старешина	септембар	евиденција у есДневницима

Упознавање родитеља са терминима индивидуалних разговара са наставницима Упознавање родитеља са организацијом отвореног дана школе сваке задње радне недеље у месецу и могућношћу да присуствују О-В-ном раду Упознавање родитеља , са анкетирњем на крају сваког полугодишта у циљу следевања задовољства програмом сарадње породице и школе Текућа питања				
Индивидуални саветодавни раоговори са родитељима	Индивидуални разговор	одељењски старешина, предметни наставници-по потреби, педагог, психолог	током школске године	евиденција ОС, педагога, психолога
Групни саветодавни разоговори са родитељима на заједничку тему (понашање ученика, успех....)	Разговор у групи	одељењски старешина, предметни наставници-по потреби, педагог, психолог	током школске године	евиденција ОС, педагога, психолога
Анализа успеха и владања ученика на класификационим периодима Текућа питања	Родитељски састанак	одељењски старешина	новембар јануар април јун	евиденција у есДневницима
Општи родитељски састанак –настава у природи и екскурзије	Родитељски састанак	одељ. старешине, представник агенције	мај	евиденција у есДневницима
Анализа реализоване екскурзије, извештај разреда Уџбеници за наредну школску годину	Родитељски састанак	одељењски старешина	јун	евиденција у есДневницима

11. ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Циљ екскурзије:

Циљ екскурзије као облика образовно-васпитног рада, јесте да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање са појмовима и односима у природној и друштвеној средини, са културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

Задаци екскурзије су:

- продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика,
- повезивање и примењивање знања и умења,
- развијање љубави према отаџбини, њеној историји култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етничким и естетским вредностима,
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,
- успостављање непосредних односа између наставника и ученика и ученика међусобно,
- проучавање објеката и феномена у природи,
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева,
- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња,
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора,
- оснаживање ученика у професионалном развоју,
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање,
- развијање способности орјентације у простору.

Екскурзија се реализује уз писмену сагласност родитеља или другог законскг заступника, који финансирају путовање. Да би се реализовала екскурзија потребно је да се за извођење екскурзије изјасни 60% родитеља деце која похађају седми разред.

Одељењске старешине обезбеђују организационо – техничке услове за извођење путовања, усклађују реализацију садржаја и активности предвиђених планом, старају се о безбедности и понашању ученика.

Стручног вођу пута именује директор школе, а његова дужност је да припрема и изводи програм који се односи на остваривање постављених образовно – васпитних циљева, задатака и садржаја.

Наставне области	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци извођења програма екскурзије ученика 5. разреда
Српски језик и књижевност	посматрање, уочавање, причање, описивање, слушање	излагање, демонстративна и дијалогска метода	-допуна знања о епским песмама које певају о догађајима и личностима из српске прошлости. -развијање патриотизма,културних односа и сарадње међу људима. -изражавање сопственог утиска. -служење књижевним језиком.

Историја	посматрање, учавање, активно слушање и размишљање	излагање, демонстративна и дијалогска метода	-уознавање начина и значаја изучавања прошлости, - разумевање историјског простора и времена, -допуна о догађајима и људима из прошлости и новог века, - уознавање историје културе старог века на просторима Балкана.
Географија	посматрање, учавање, слушање и размишљање	излагање, демонстративна и дијалогска метода	-допуна знања о природним и географским одликама Западне Србије, -разумевање потребе очувања, унапређења и заштите животне средине
Биологија	посматрање, препознавање, учавање сличности и разлика	излагање, демонстративна и дијалогска метода	-уознавање са биљним и животињским врстама које живе на овим просторима, -развијање интереса за природу, -изграђивање еколошких навика
Физика	посматрање, препознавање и учавање	излагање, монолошко-дијалогска метода, демонстративна метода	-уознавање ученика са начином производње и дистрибуцијом електричне енергије у хидроелектрани
Ликовна култура	посматрање, препознавање, учавање сличности и разлика	излагање, монолошко-дијалогска метода, демонстративна метода	-уознавање са различитим стилевима градње објеката од историјског значаја и са врстом и начином сликања фресака и других ликовних дела насталих у различитим епохама
Музичка култура	посматрање, препознавање, учавање	излагање, монолошко-дијалогска метода	-проширивање знања из области музичке културе Западне Србије

Наставне области	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци извођења програма екскурзије ученика 6. разреда
-------------------------	--	---	--

Српски језик и књижевност	- посматрање - уочавање - причање - описивање - слушање	- излагање - демонстрација - дијалог	-допуњавање знања о епским песмама које певају о догађајима из средњевековне српске државе -развијање патриотизма, културних односа и сарадње међу људима -упућивање ученика да доживљавају, разумеју и изражавају осећења изражена у књижевним делима -изражавање сопственог утиска -богаћење речника
Историја	- посматрање - уочавање - причање - слушање - размишљање	- излагање - дијалог - илустративно – демонстративна метода	-допуна знања о Сави Немањићу, средњевековној српској држави, владарима и њиховим делима -развијање патриотизма, културних односа и сарадње међу људима
Биологија	- посматрање - препознавање - уочавање - сличности и разлика	- излагање - дијалог - илустративно– демонстративна метода - монолошка метода	-упознавање са биљним и животињским врстама које живе на просторима Србије -развијање интересовања за природу и еколошких навика
Географија	- посматрање - уочавање - слушање - размишљање	- излагање - дијалог - илустративно – демонстративна метода	-употпуњавање знања о настанку минералних вода у Врњачкој Бањи -развијање појмова о завичају и домовини -развијање патриотизма, културних односа међу људима -упознавање ученика са природним одликама крајева који се обилазе
Ликовна култура	- посматрање - слушање - размишљање	- излагање - дијалог - илустративно–демонстративна метода	-фрескосликаство у манастирима: Жича и Студеница
Техника и технологија	- посматрање - увиђање - слушање - размишљање	- излагање - дијалог - илустративно– демонстративна метода	-проширивање знања о различитим правцима у архитектури и стилевима градње (цркве, манастири)

Час одељењског старешине	- посматрање - уочавање - причање - описивање - слушање	- излагање - дијалог	-развијање другарске климе, прилагођавање новим срединама, развијање толеранције и међусобног разумевања, као и културног понашања
--------------------------	---	---	--

Наставне области	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци извођења програма екскурзије ученика 7. разреда
Српски језик	- посматрање - уочавање - причање - описивање - слушање	- излагање - демонстрација - дијалог	-проширивање знања о животу и раду Десанке Максимовић -развијање патриотизма, уз осврт на патриотске песме Десанке Максимовић -развијање културних односа и сардње међу људима, као и схватање значаја институција, са дугачком традицијом -схватање значаја Ј.Ј Змаја за српску књижевност -изражавање сопсвеног става и утиска -употреба књижевног језика и доживљавање књижевних дела везаних за места која се посећују и личности о којима се говори
Историја	- посматрање - уочавање - причање - активно слушање - размишљање	- излагање - дијалог - илустративно – демонстративна метода	-упознавање начина и значаја изучавања прошлости, разумевања историјског простора и времена -проширивање знања о људима и догађајима из средњег и новог века -схватање значаја породице Ненадовић за српску историју -упознавање са историјатом и духовним значајем културне баштине манастира Хопово, знаменитости Сремских Карловаца
Биологија	- посматрање - препознавање - уочавање - сличности и разлика	- излагање - дијалог - илустративно– демонстративна - монолошка метода	-упознавање са карактеристикама живог света на просторима Панонске низије -развијање интересовања за природу и екологију и еколошке навике
Географија	- посматрање - уочавање - слушање - размишљање	- излагање - дијалог - илустративно – демонстративна метода	-проширивање знања о рељефу Паноније -допуна знања о климатским одликама региона кроз које се пролази, њиховим сличностима и разликама

Ликовна култура	- посматрање - слушање - размишљање	- излагање - дијалог - илустративно–демонстративна	- фрескосликарство у манастиру Хопово, Сремским Карловцима и цркви у Бранковини
Техничко и информатичко образовање	- посматрање - увиђање - слушање - размишљање	- излагање - дијалог - илустративно – демонстративна метода	- проширивање знања о различитим правцима у архитектури - стицање знања о техничком и стратешком решењу Петроварадинске тврђаве
Хемија	- увиђање - слушање - размишљање	- излагање - дијалог	- проширивање знања о значају хемијске индустрије, кроз објашњење значаја хемијске индустрије ``Зорка`` -Шабац
Час одељењског старешине	- посматрање - причање - описивање - слушање	- излагање - дијалог	- развијање другарске климе, прилагођавање новим срединама, развијање толеранције и међусобног разумевања, као и културног понашања

Наставне области	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци извођења програма екскурзије ученика 8. разреда
Српски језик	посматрање, уочавање, причање, описивање, слушање	излагање, демонстративна и дијалогска метода	-допуна знања о епским песмама -развијање патриотизма, културних односа и сарадње међу људима -изражавање сопственог утиска -служење књижевним језиком

Историја	посматрање, учавање, активно слушање и размишљање	излагање, демонстративна и дијалогска метода	-упознавање начина и значаја изучавања прошлости, -разумевање историјског простора и времена, -допуна о догађајима и људима из прошлости и новог века, -упознавање историје културе старог века на просторима Балкана
Географија	посматрање, учавање, слушање и размишљање	излагање, демонстративна и дијалогска метода	-допуна знања о природним и географским одликама Источне Србије, -разумевање потребе очувања, унапређења и заштите животне средине -допуна знања о Дунаву и Ђердапској клисури, ако и производњи струје -развијање патриотизма, културних односа и сарадње
Биологија	посматрање, препознавање, учавање сличности и разлика	излагање, демонстративна и дијалогска метода	-упознавање са карактеристикама биљних и животињских врста које живе на овим просторима, -развијање интереса за природу, -изграђивање еколошких навика
Физика	посматрање, препознавање и учавање	излагање, монолошко-дијалогска метода, демонстративна метода	-упознавање ученика са начином производње и дистрибуцијом електричне енергије у хидроелектрани
Ликовна култура	посматрање, препознавање, учавање сличности и разлика	излагање, монолошко-дијалогска метода, демонстративна метода	-упознавање са различитим стилима градње објеката од историјског значаја - упознавање са врстом и начином сликања фресака и других ликовних дела насталих у различитим правцима (епохама)
Музичка култура	посматрање, препознавање, учавање	излагање, монолошко-дијалогска метода	-проширивање знања из области музичке културе средње и источне Србије -хорска музика XIX и XX века-Стеван Стојановић Мокрањец
Час одељењског старешине	- посматрање - причање - описивање - слушање	- излагање - дијалог	- развијање другарске климе, прилагођавање новим срединама, развијање толеранције и међусобног разумевања, као и културног понашања

12. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Циљ: Упознавање ученика са радом библиотеке и упознавање ученика са врстама библиотечке грађе и оспособљавање за самостално коришћење књига, часописа, листова, енциклопедија... Реализација часова библиотекарства, предавања за ученике и рад у радионицама, вођење библиотечке секције, промоција читања и развијање читалачких способности ученика (препоручивање текстова за читање и разговор о прочитаним текстовима), пружање помоћи ученицама при избору литературе и некњижне грађе, подстицање интересовања за читање књига и коришћење библиотечке грађе, развијање информационе писмености и формирање навика за самостално налажење информација, подстицање развоја способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија код ученика, помоћ ученицима у оспособљавању за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању и свакодневном животу, подстицање развоја мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење, учење и образовање током целог живота, обележавање годишњица, јубилеја и важних датума, пружање помоћи и подршке наставницима у избору уџбеника и литературе, у креирању наставног процеса првенствено као процеса учења.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Посета Народној библиотеци ИО Севојно	Радионице за децу, сарадња и посете библиотеци,	Библиотекар, ученици, одељенске старешине	Током школске године	Сајт школе Летопис школе
Сарадња са библиотеком Регионалног центра Ужице	Библиотекар упознаје наставнике Школе са фондом и опремљеношћу библиотеке РЦУ-а Позајмица појединих енциклопедија из РЦУ-а	Библиотекар	Новембар	Сајт школе Летопис школе
Међународни дан дечије књиге / Светски дан књиге	Читање поезије	Библиотекари, ученици 5.6.7. 8. разреда	април	Сајт школе
Завичајно одељење	Сарадња са Народном библиотеком у Ужицу. Наши ученици се упознају са специфичностима рада Завичајног одељења и начином очувања народне и културне баштине нашег поднебља	Библиотекари	јун	Сајт школе Летопис школе Часопис школе
Такмичење у беседништву	Такмичење у излагању беседа на задату тему	Библиотекар, ученици основних и средњих школа на нивоу Града	мај	Сајт школе
Размена уџбеника	Ученици мењају, поклањају своје уџбенике који нису радног карактера	Библиотекар, ученици	јун	Сајт школе

13. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Циљ: Да сви запослени буду оспособљени за безбедан и здрав рад, а на основу домаћих и Стратегија ЕУ, а водећи рачуна посено о примени прописа из области МОР-а.

Тема и садржај	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења реализације
Безбедност здравља на раду запослених и ученика –заштита од пожара	Демонстрација гашења пожара од стране обучених локалних ватрогасаца	Ватрогасна јединица у сарадњи са школом и локалном самоуправом. Ђаци , запослени и родитељи су посматрачи	У току школске године	Безбедност здравља на раду запослених и ученика –заштита од пожара
Побољшање безбедности у саобраћају запослених и ученика школе	Покретање иницијативе ради побољшања безбедности у саобраћају постављањем семафора и лежећих полицајаца на прилазима школе,појачано дежурство саобраћајних полицајаца, организовање предавања о саобраћају	Саобраћајна полиција, наставници ТО, ученици, родитељи и запослени у школи	У току школске године	Побољшање безбедности у саобраћају запослених и ученика школе
Чишћење снега и леда на прилазима школи и скидање леденица са крова на улазима и излазима школе	Организована акција	Запослени у школи , корисници физкултурне сале , одабрани родитељи	У зимским месецима по потреби	Чишћење снега и леда на прилазима школи , и скидање леденица са крова на улазима школе
Радионице у оквиру пројекта Црвеног крста “Сигурније школе и вртићи“	радионице/демонстрације	Чланови Тима, одељенске старешине, представници Црвеног крста	У току школске године	есДневник, Сајт школе, извештаји Тимова
Дежурство наставника	Организовано дежурство наставника и учитеља пре почетка наставе,током великог одмора и на ходницима	наставници разредне и предметне наставе, директор, секретар	У току школске године	Књига дежурства
Теме на часовима одељенског старешине које се односе на безбедност ученика	предавања, радионице,едукативни филмови	одељенске старешине и ученици	У току школске године	есДневник, Сајт